

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS,
for Pritchard Ave. and McGregor,
Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROLETARI ВСІХ КРАЇН, ЄДНАПТЕСЯ!
SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

РІК XL 4. 98 (1305).

СУБОТА, 17. СЕРПНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, AUGUST 17th, 1929.

No. 98 (1305) VOL. XI

Брутальна розправа поліції з комуністами Торонта

Поліційні розбишаки тяжко побили Т. МекДоналда

11.000 РОБІТНИКІВ ПРИЙШЛО НА КОМУНІСТИЧНИЙ МІТІНГ, ЩОБ ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ТЕРОРУ ПОЛІЦІЇ.

ПОЛІЦІА НА КОНЯХ І МОТОРИКЛЯХ В ЗВІРСЬКИЙ СПОСІБ КИНУЛИСЯ НА ЗБРАНИХ І НЕМИЛОСЕРДНО БИЛИ ЧОЛОВІКІВ, ЖІНОК І ДІТЕЙ. — ПРОМОВЦЯ ТОВ. МЕКДОНАЛДА БРУТАЛЬНО КОПАЛИ І БИЛИ КЛОБАМИ ПО ГОЛОВІ. — ТОВАРИШІВ МОРФІ, ЕНДРЮ І БАГАТЬОХ РОБІТНИКІВ, МІЖ НИМИ ДІВЧАТ, БРУТАЛЬНО КОПАЛИ І БИЛИ НАГАЯМИ. — ОДНОГО РОБІТНИКА П'ЯНИ РОЗБИШАКИ БИЛИ І КАТУВАЛИ В БУДИНКУ ПАРЛЯМЕНТУ. — ПРОМОВЦЯ ТОВ. СМІТА КІННИ ПОЛІЦІА БИЛИ НАГАЯМИ ПРИ ВХОДІ ДО ПАРКУ.

(Спеціальна телеграма до "Українських Робітничих Вістей")

ТОРОНТО, 14. серпня. — Поліція на конях і моториклях брутально напала на великий протестаційний мітинг, скликаний тут ввечерю для запереставлення проти поліційного терору, який застосовано проти першосерпневої демонстрації. На мітинг прибуло 11.000 робітників. Поліційні розбишаки немилосердно били чоловіків, жінок і дітей та проганяли їх з парку. Промовця Джека МекДоналда брутально копали і били клобами по голові. Морфі, Ендрю і багатьох робітників, між ними дівчат, брутально копали і били нагаями, коли вони пробували дійти до бендестанду, щоб розпочати мітинг. Багатьох поранено в диких атаках поліції на конях і моториклях. Каіга, кушнірського робітника, забрано до парламентарного будинку, де його катували і били п'яні поліційні розбишаки. Промовця Стюарта Смита кінна поліція била нагаями, коли він пробував розпочати мітинг при вході до парку. Розправу Каіга і Смита, Мартіна та трох безпартійних робітників відложено на один тиждень. Серед робітників підноситься хвиля обурення і протесту проти поліційного терору. Т. Бак.

РОБІТНИКИ ВІННІПЕГУ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ТЕРОРУ ПОЛІЦІЇ.

Робітники Вінніпегу придурили свій голос до широкого робітничого протесту проти договору на 10-ох гостинських страйкерів, яким грозить смерть з рук канадського суду, та запереставлення проти царських метод торбінговської поліції супроти комуністичного руху і домагання прийняти їх та привернення своєї до слів для робітників у Торонто.

Стараним Комуністичної Партії Канади відбувся минулої ввечері на Маркет Сквер великий протестаційний мітинг, на якому Ахвалено дві резолюції: одну в обороні гастонських страйкерів, а другу в обороні політичних в'язнів у Канаді. На місяць промовила така Б. Бюгер, яка в обличчя промови переказала героїську боротьбу текстильних робітників півдня проти фабрикантів і капіталістичної влади та пояснила теперішній суд над невинно обвинуваченими робітниками, яким грозить смерть на електричних крилах. Товаришка закликала стати на оборону підсудних, яких може виритувати тільки м'ягкий протест робітничої класи. На початку мітингу дромовляла така Джен Корбін, Головуюча т. Симкін.

Резолюція про гастонських страйкерів висловлює ім солідарність вінніпегських робітників та прирікає ім пов-

В сутичках на кордоні Манджурії полягло кілька червоноармійців

Російські білогвардійці в Манджурії, при допомозі китайського війська, в трох місяцях пробували перейти радянський кордон, але всі вони були відперті.

МОСКВА, 14. серпня. — Вони збираються в Манджурії в великій числі коло радянського кордону під проводом буржуазних генералів, які пригортають їх до наряду на територію Радянського Союзу.

Назначений Василем Константиновичем Гельхера командантом усіх радянських сил на Далекому Сході має заспокоїти ефект на загальне населення. Новий командант буде мати під собою спеціальну дивізію для відбиття атаків китайських милитаристів, які цілою сіркою парити приготуються до війни.

Підчас громадянської війни Блюхер був командантом Червоної армії в східній Сибірі і опісля став поселим міністром Далеко-Східної Республіки, яка пізніше прилучилася до Радянського Союзу.

ТРИ КИТАЙСЬКІ БРИГАДИ ВИСЛАНО ДО РАДЯНСЬКОГО КОРДОНУ.

39 радянських громадян, арештованих підчас рейду на радянський консулят в Харбїні, розпочали голодівку.

ТОКІО, Японія, 15. серпня. — Делегати з Мукдену кажуть, що генерал Чан Сю-Лин, губернатор Манджурії, видав приказ, щоб три бригади війська вихали до радянського кордону.

Делегати кажуть, що ця акція була підвиринята шиб-тому, що у виторок радянське військо залягло два пункти за китайським кордоном.

ТОКІО, Японія, 15. серпня. — Делегати з Харбїну кажуть, що 39 радянських громадян, арештованих підчас шаскоку

БАЛЬОН "ГРАФ ЦЕПЕЛІН" ВІДЛІТІВ ДО ЯПОНСЬКОЇ СТОЛИЦІ.

ФРІДРІХСТАФЕН, Німеччина, 15. серпня. — В год 4.35 раніо великий бальон "Граф Цепелін" відлітїв звідси до Токио в Японію, продовжуючи свою подорож довкола світа. Безперервний лет буде вносити около п'ять миль. Є це віддала на 6.000 миль, найдовша дорога, яку коли пробував зробити бальон або аероплан.

Цепелін приготувався на випадок всякого нещастя, яке може стринуть його над розлогіми сибірськими степами і лісами. Він має також всі засоби, потрібні для польярної експедиції. Це на випадок, якби штри загнали його на далеку північ. Поживи має бальон на шти тижнів. В бальоніде 20 пасажирів, між ними одна жінка, та 40 людей задоги Керманічем "Графа Цепеліна" є його будівничий доктор Гюгенер.

У своїй подорожі до Токио бальон має перелетіти понад Москву, якщо позволить на це погода.

Радянський уряд готовий усім допомогати бальонюві. Він поробив приготування вишних географів північної Сибірі.

АЕРОПЛЯН "КРАЇНА РАД" СПУСТИВСЯ 50 МИЛЬ ВІД ЧІТИ.

КРАСНОЯРСЬК, Сибір, 11. го серпня. — Лютьчик Шестаков і його три товариші осіли тут в моторіан "Країна Рад" вночі по полудні, заклавши перелет з Новосибірська понад степні центральні Дзї, віддалі на 400 миль. Радянські летуни зробили вже 2.570 миль від часу, як вихали з Москви до Нью-Йорку 8. серпня.

ДОНДОН, 15. го серпня. — Делегати з Москви до "Делі Ньюз" повідомляють, що радянський аероплан "Країна Рад" який є в дорозі з Москви до Нью-Йорку, був примушений спуститися в лісі 50 миль від Чіти, на Сибірі. Делегати ка-

жуть, що при осіданні аероплан виставив шкідливі, але летучі метали, які не сталися нікому. МОСКВА, 10. серпня. — За галаасом китайсько-радянського конфлікту не поданоно вістей центральної Дзї, віддалі на 400 миль. Радянські летуни зробили вже 2.570 миль від часу, як вихали з Москви до Нью-Йорку 8. серпня. ДОНДОН, 15. го серпня. — Делегати з Москви до "Делі Ньюз" повідомляють, що радянський аероплан "Країна Рад" який є в дорозі з Москви до Нью-Йорку, був примушений спуститися в лісі 50 миль від Чіти, на Сибірі. Делегати ка-

СТРАЙКОЛОМ УБИВ З РЕВОЛЬВЕРА СТРАЙКЕРА В НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК, 10. серпня. — Вже майже тиждень у Нью-Йорку страйкують гребкопашники, які домагаються визнання своїх вимог. Учора пришло до кровавої сутички між страйкуючими робітниками цвинтаря Калварія-Хунтінгтон, формені цвинтаря, а страйколомми і поліцією, який стріляв з револьвера. Коли страйколомми в спеціальних автомобусах наближилися до цвинтаря, страйкери, що були захопані в куцях і за гробами, обкидали їх камінням. Тринайцять поліцаїв, які обстріляли страйколомів і їх

ли разом з ними в автомобусах, страйколомів і на моториклях, почали розганяти страйкерів. У той час з боку вимог було 2 долари на день. Учора пришло до кровавої сутички між страйкуючими робітниками цвинтаря Калварія-Хунтінгтон, формені цвинтаря, а страйколомми і поліцією, який стріляв з револьвера. Коли страйколомми в спеціальних автомобусах наближилися до цвинтаря, страйкери, що були захопані в куцях і за гробами, обкидали їх камінням. Тринайцять поліцаїв, які обстріляли страйколомів і їх

БРИТИЙСЬКА БУРЖУАЗІЯ ПІДТРИМУЄ СНОВДЕНА НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

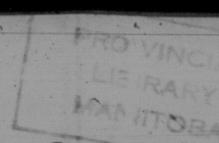
ГАЙГА, Голландія, 15. серпня. — Прогітом останніх 24 годин британська делегація в Гаїгу заявила лінним державам, які беруть участь в конференції дов'веденні в життя плану Нойба, що її ультимативна стотт і вона не приміє плану Нойба без збільшення пайки німецьких репараци для Великої Британії.

ЛОНДОН, 9. серпня. — Вся дельна британська преса, включаючи найбільш реакційні і деніфрентські органи, з похвалою висловлюється про становище мейстра фінансів Сновдена на конференції в Гаїгу. Галети з надволезним підсереден так закликають боронити інтереси британської імперії. Преса закликає його твердо ввад обіцяв, що чомоганія Філіппа Сновдена, голови

ПИСЬМЕННИЦЯ В ОБОРОНІ ГАСТОНЦІВ.

ПРОВІСТАН, Масс, 8. го серпня. — Мері Гітон Ворс, пресреспондентка Федеративної письменниці, заявляє, що Фред Віл антинхто зпривідників гастонського страйку, яких обвинувачують в уб'євстві Едерголта, шефа гастонської поліції, ніколи не носили револьверів ані ніщо зброї. На її думку всі обвинувачені абсолютно невинні. Будучи 17 років кореспонденткою і

закордоном.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

КРОВАВА РОЗПРАВА ПОЛІЦІЇ З РОБІТНИЧИМ МІТІНГОМ.

ТОРОНТОНСЬКА ПОЛІЦІЯ НАСЛІДУЄ ПОГРОМИЩІЦЬКУ МЕТОДУ ЦАРСЬКОГО ПОЛІЦІАКА.

"Патронів не жалеть" — казав петербургський поліцай Тренов в 1905 році, виправдовуючи поліцію й висікко розганяючи робітничі демонстрації, що революційними вибухами протестували проти царського-поліцейського терору...

Клоуби й кулаки не задувають проти комуністів, коли вони схочуть влаштувати мітинг, демонстрацію, коли схочуть говорити проти капіталістичного висіку, протестувати проти терору поліції...

Чи це готовий ці два порівняння двох поліцейських двох не подібних до себе режимів (бачи до назви), двох 25-ти роками розділених між собою часів? Перший поліцай — царський генерал Тренов, сатрап царсько-генеральського режиму, режиму генерально-поліцейського державного режиму шибениць, сибірської каторги, другий поліцай — Дрепер, представник і оборонець демократії, її "свободи слова", "свободи зібрання", "політичних та релігійних переконань" і інших вихвалюваних демократією свобод та прав.

Перший, Тренов, видає свій розказ "патронів не жалеть" в хвилину революційного вибуху робітничих і селянських мас на широким просторах величезної країни, в хвилину нечуванних поліцейських страханок, видає свій наказ, щоб спасти ним царсько-самодержавний режим і власну генеральську шкуру, а другий, Дрепер, видає свій наказ розправлятися з мирним робітничим мітингом, в подібному лише місті, що мав на межі в першу чергу віддати голос в оборону свободи слова, зібрання, проголошенням своєї самої демократії й заперестувати проти поліцейського терору.

Тренов і Дрепер! Представники — один царсько-поліцейського терору в 1905 році в царській царщині, а другий — демократично-республіканського терору в демократичній країні в 1929 році.

ЗА ЩО БОРЕТЬСЯ КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В ТОРОНТО.

Ось вже 8 місяців, як голова торонтонської поліції забарив в Торонто публичні мітинги радикальних робітничих організацій, забарив промови на них в "будничих" мовях. Цю свою забарову зафармував проти комуністичної партії і симпатизуючих їй нею організацій. Комуністи стають в оборону "будничих мов" і зразу ж вказали робітництву, що чужинською мовою для шефа поліції є не мова українська, єврейська, філіпінська чи якась інша, але мова комуністична, клятва, яка викриває перест робітництвом заміри капіталістичного і міжнародного імперіалізму, організує працюючих і провадить їх на боротьбу проти висіку капіталу. Як тільки комуністи почали говорити про це англійською "незабороненою" мовою, на їх голови сплинули удари поліцейських клоубів, дрентування, підключення в тюрми та загрози депортації. Значить, англійська мова, коли нею оповідається працюючим про людські заміри капіталу, така ж сама ворожка торонтонській поліції, як і всяка інша.

Всім місяців самітні боротьбу комуністична партія в Торонто проти драстичних розпоряджень поліції. Всім місяців приймає вона на себе удар за ударом — поліцейські клоуби, арештування, нагайки, вигнання по тюрмах. Коли 1. серпня торонтонська робітничість виступила солідарно з робітництвом іншого світа на протестну демонстрацію, на його голови посилає поліцейські клоуби, нагайки, стусани, кручення рук, биття по лицю кулаками й палками. Це вже переповнило міру терпіння робітничества і воно, на поклик комуністичної партії, зібралось громадно у вівторок, 13.серпня в Квінс парку, щоб заперестувати ще раз проти зверхнього насильства поліції. Демократичний Тренов дов розпорядження не жалувати клоубів на робітничі голови. Вже вчасно тайфит вина, кінна, пішій і моторчиків поліція збиралась в парку в повний зброї, і чекаючи навіть розпочати мітинг, кинулася у звірський спосіб бити робітництво. Все було вчасно відловано і розраховано. В першу чергу вбито було видатних осіб з комуністичного руху. Тов. Джек МекДоналд, один з основоположників Комуністичної Партії Канади, довгочасний її генеральний секретар і каткарбований і кандидат до міської ради в Торонто, вибраний був поліцією за прици.

ТОРОНТОНСЬКА ПОЛІЦІЯ СКАТУВАЛА ТОВ. МЕКДОНАЛДА П ТЯЖКО ПОБИЛА ДЕСЯТКИ РОБІТНИКІВ.

Як доносить з Торонто телеграфічна агенція до капіталістичної преси, в годині 7.30 вечером відділ поліції в цивільному убранні і в юніформі, обступив групу робітників, між якими був і тов. Джек МекДоналд і яка направлялась до грентстенду в супроводі великої громади народу. — В ту хвилину на долей

кинувся зі всіх боків поліцай на моторчиків і на конях і почали їх мстити. Перед грентстендом почалась страшна картина побивання, жіночого плачу і крику чоловіків, по головах і синах яких гуляли поліцейські клоуби та копита коней. Поліцай в цивільному одязі кинувся на тов. Дж. МекДоналда й почав його безжалісно бити, поваливши на землю. Один з величезних поліцаїв мів його ногами на землі. Вирвати МекДоналда з рук розкошеюх поліцаїв не було можливості, бо всі, хто був в тому гурті, розбігались з розбитими окровавленими головами. Один з констаблів вхопив МекДоналда за ший і почав твистити його до землі, а сідлом за ним двох других вхопили його за руки, підхопили і почали совати до землі. Кілька разів пробував МекДоналд говорити, заперестувати, але не міг вимовити ані слова, бо поліцаї кулаками по обличчю "затуляли" йому рота. Коли ж нарешті йому вдалось вирватися і він почав втікати, то два здоровіші поліцаї в цивільній одежі потяпали за ним і почали знову бити.

В телеграфічному повідомленні до вінніпегської буржуазної газети "Трибун" говориться, що високий поліцай в цивільному убранні, кодо 30-літній, дев'ять разів вдарив тов. МекДоналда, поки повалив його на землю. Свідки цієї страшної погромницької події оповідають, що на МекДоналда, як на провідника комуністичної партії, поліція спеціально звернула свою увагу і свою злобу.

Як доносить так таки телеграма, МекДоналд заявив: "Скажуши цей мітинг, ми мали на меті заперестувати проти поліцейських методів. Наші промови не мали потреби горіти. Те, що староси в Квінс парку, говорить про себе далеко краще за всі промови." "Ми не хотіли і били поліцаї в цивільному одязі кілька десятків нападів і я не маю змоги боронитися. Я казав директивам, що коли вони мають проти мене оскарження, то хай арештують, але не бийте. Але не не не помагало." "Шеф Дрепер" — каже МекДоналд — вивів робітників того самого, що і ми, багато шкорті, ніж ми самі".

РОБІТНИЦТВО ТОРОНТА ОБУРЕНЕ ПОГРОМИЩІЦЬКИМ НАПАДОМ ПОЛІЦІЇ НА МИРНИЙ МІТІНГ.

Так поступила "демократична" поліція демократичного міста демократичної країни з мирним робітничим мітингом. Одинадцять тисяч робітників розгнала вона з парку клоубами, кулаками, атакуючи їх з всіх боків на моторчиків, на конях і пішо. Била чоловіків, жінок. Тяжко побила товариша МекДоналда. Дісталась й іншим товаришам. Морфі, Едвіо були побиті, коли хотіли дістатися до грентстенду, щоб розпочати мітинг. Одного робітника прин поліцаї затинувли до парламенту, будинку демократичного правосуддя і там тяжко побили. Товаришів Кліта, Мартина, Смита та кількох не партійних поліцаї арештували і затримали до суду. Смита побила, коли він хотів промовити при виході до парку.

Робітництво Торонта страшенно обуре нечуваним погромницьким нападом поліції. Навіть твердолюбі реакціонери з деяких лейбористських партій заперестували проти драгного, злобного поліцаї, заперестували не в оборону комуністів, але в оборону "чесної демократії", бо, бачите, стидно-ж їм, що сама поліція, влада, так брутально товче "демократичні волюнтеристські" лейбористи протестують, бо, мовляв, поліцаї робить комуністичні мучениками і цим землі їм симпатиз робітничества.

Так, Погромницький напад поліції на одинадцятитисячний робітничий мітинг в Квінс парку в Торонто провадить при зливним віддуком по цілій Канаді й по цілому світі і ще раз згадають, що тільки комуністи є справжніми оборонними інтересами робітничества, що вони перші беруть на себе удари висікувачів. Цей напад поліції ще раз підкреслює що поліція всюди однакова і чи то в царській царщині, чи соціал-демократичній (пергібеліній в Берліні), чи в серці канадської демократії — в Торонто. Поблизу своїх озброєних "молодців" над мирним беззбройним робітничим в Квінс парку Дрепер таке радіє, як і соціал-демократ Пергібель радє з першотравневого кровопролиття в Берліні.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА НА ЗАКАРПАТТІ.

У десяти роковини загартбання Закарпатської України урядицьки виваляла чеську буржуазію за п'ять років на Закарпатті, а чеська буржуазія преса, перераховуючи свої заслуги, згадала про земельну реформу, промовчавши, звісно, як та "земельна реформа" виглядає насправді. Ми вже свого часу писали, як чеська влада надіслала закарпатському земледу лісами закордонних — капіталістів, чеських урядовців, жандрів, тощо, але тільки не закарпатських селян. Тепер "Карпатська Правда" приносить нам нові відомості, які свідчать, що земельна політика чеської республіки не змінилася й у другі десятиліття піоневолення Закарпатської України.

Граф Телекі, пише газета, є один із багатих закарпатських поміщиків. На землях в лісах маєткучого графа є багато сіл, де живе сільська біднота без зема, без пасовиків, без сіна. Аграрники довго дурили селян-надерю, на земельну реформу. (Закон про земельну реформу давно ухвалено, але він залишився безвартісним папірцем). А в той самий час, коли оповідали бідним селянам байки про земаю, продавали маєтки німецьким манахам з острова Малта за 18 міль-

йонів несільних корон. Продали та сама земляня управа, яка обіцяла перевести земельну реформу й поділити зема між селянами. Отже аграрники продали маєток Телекі манахам ордену, як також продали величезний маєток графа Шенборна французько-бельгійським капіталістам. А бідні селяни, які не мають зема, щоб прогудувати, не мають пасовиків ані сіна, які живуть у жалких хатинах, зазнаються за "самою панською общинкою".

Зате урядицьки можуть тишити Чеська буржуазія не забудла й "русина". "Карпатська Правда" в тому самому числі пише: "Чеська буржуазія призначила для Закарпаття "русина-губернатора". Наші русини не раз за те хвалили владу. Справді це дуже добре для пана Бескида, що він є губернатором, бо має крім 100 тисяч річної платні, 2 палаци і випічку в Ужгороді, а тепер він одержав на Пришівщині ще й маєток, де є крим господарських і мешкальних будівель, 1800 годів орної землі та сісу.

Газета зауважує, що коли б цей маєток розподілили між безземельними селянами, то можна було б надіти 360 родин, тобто на цьому маєткові

ЯК ПОПИ ДОПОМАГАЮТЬ МІЛІТАРИЗМОВІ.

Справді: чи подумали ви коли, над таким питанням: чому біблійні й Христос, коли вірити оповіданням самої біблії, борюся проти насильства, казав не убивати, казав і проповідував, що хто вдарить тебе по одній щоці — підстав йому другу, а його, наслідники, починаючи від пали римського чи православного патріарха, проповідують зовсім протилежне й протє, залишаються провідниками християнства. Адеже-ж знаємо ми, що нема на світі армії, за винятком червоної, де поруч офіцера і шаблею не стон би піп з хрестом. Знаємо ми, що всі пори цілого світа і всіх релігій благословляють ці армії на війну, на масові страшні вбивства. Знаємо ми, що всюди, де в країнах судять людей на смерть — до них судді посилають попи, щоб благословили їх на розстріл, на шибеницю, чи на електричне крісло. І то не тільки кримінальникам, але борюся за волю правосювам. Чи то було парський суд провадив революціонери на шибеницю — він посилає рота, щоб поблагословив, чи то тепер польський суд провадить їх на розстріл (послав рота, коли розстрілював Мельничука й Шереметь, послав рота, коли розстрілював Ботвина), чи то американський суд, коли садив на електричне крісло коли наперекір цілому світові невинно вбивав Сакка і Вансеті — всі вони посилають попровідниками релігії. А вже найкраще свідателі за прикли релігії до справи будування армії. Про це явраз ми і говоримо в інше наведеній статті.

Тільки 15 років минуло з серпня 1914 р., а повітря знову неможливість насичено військовими резовіями. Кожен іскра в міжнародних взаєминах може викликати нову світову пожежу.

Буржуазія не тільки поліцейську техніку війни. Знаючи, що манівцями війни буде жисюва, вона вживає всіх заходів, щоб забезпечити свій тил. Розробляє проекти боротьби з революційним рухом, провадить шалену роботу, щоб створити громадську думку, що коли і буде війна, то в війні в першу чергу буде жисюва СРСР.

В ці роботі буржуазія допомагають соціал-радикали усіх країн і особливо релігійно-релігійні організації.

Історія історичної Європи з більшою ясністю, ніж коли-б то не було ринице, стверджує, що "Христ і крест" це одне і те ж смертоносне наряддя, і однаковий мір не безпеке для всіх трудящих для робітників і селян.

Хіба не скривим доказом цього є угода між найвитішим катом трудящих Муссоліні і так званим "наступником христі" на землі — папю римським? Хіба не свідать про не-ж виники польських криводів, що разом з правосювними полами в Польщі віддають данаху в роковини вбивства Петлюри?

Релігійне це і досі є одним з найважливіших засобів приморочувати солдатів буржуазної армії.

В Злучених Державах начальник капеліцій (попи) обов'язково недові "звіт" про роботу релігійних організацій в армії. З того звіту видно, що солдати мусять обов'язково віддавати перковні служби, слухатись попи, почитувати їх і т. д.

Але найскравіше це виявляється в польській армії. В тексті присяги польського солдата головним місцем є таке:

"Клянусь всеявленою господо боги, в свяній трійці єдиному, бути щирим одичююю — польській республіці. Так допомажу мені, боже і свята жертна його. Аминь".

Майже нікий статут польської армії не обходиться без того, щоб не згадувати бога. Церква в польській армії має величезний апарат. На чолі його стоїть єпископ армії, в корпусках є корупне церковне "значальство", а в кожній є настиці попи, які провадить роботу з солдатами.

Ця робота, як говориться в одному з офіційних наказів польського воєнного міністерства, полягає в тому, щоб "виховати стіку польського солдата, прищепити йому доброту до батьківщини, безсуперничу слухняність начальникам, віру в бога та його світу справедливості".

"Обов'язком служби духівництва, — говориться в другогі, — є прогудувати понад 2 тисячі осіб, це значить ціле село".

Отак виглядає ініська земельна реформа на Закарпатській Україні!

Побожний са-ат цілком довірється своїм пап'ям, поваже і любить їх — так говориться в тексті Румунської присяги. Виходить, в румунській селянській релігійності, віруючи в бога, готові довіряться, поваже і любити капіталістичних і міндичьких катів, що злиються над трудящими і що сотнями і тисячами кидатуть до в'язниць.

Можна б подати цілу групу прикладів про розду релігії в інших буржуазних арміях. Але, на нашу думку, і цього досить, щоб побачити й переконатися, на чийому боці стоїть релігійний інтереси воно захищає, про який "мир в чоловічій" вона дбає.

Релігійні і прислужники разом з капіталістами готують нову крику релігійну. Кожен Унішк буржуазного благословляється попом, що за своє благословення має не тільки можливість добре жити, а й відшукати робітників і селян. Цікаво, що в Польщі, наприклад, мітрополіте Шестинький (вн же граф) має десятки тисяч гектарів землі. Це один Шестинький.

На службі імперіалізму перебувають всі релігії. Окремі сепаратисти маю релігійно, попом за ксьондзом значать, коли справа йде про боротьбу з революцією. І він, ксьондз і рабін в однаковій мірі готують війну, однаково працюють над затмаренням салдацької свідомості.

В Польщі, наприклад, у воєнних частинах працюють не тільки ксьондзи. Поруч з армійським єпископом католицької церкви стоїть "польський папа" — єпископ "служби" католицької православної, він і рабін. В частинах, що мають понад 1,500 салдатів, встановлено посади православного попа і рабіна. У кожній польській частині влаштують різно єврей та погромні буд українцями — православні духівництва і рабіншицькі працюють на користь польській буржуазії.

В Польщі, наприклад, у воєнних частинах працюють не тільки ксьондзи. Поруч з армійським єпископом католицької церкви стоїть "польський папа" — єпископ "служби" католицької православної, він і рабін. В частинах, що мають понад 1,500 салдатів, встановлено посади православного попа і рабіна. У кожній польській частині влаштують різно єврей та погромні буд українцями — православні духівництва і рабіншицькі працюють на користь польській буржуазії.

В Польщі, наприклад, у воєнних частинах працюють не тільки ксьондзи. Поруч з армійським єпископом католицької церкви стоїть "польський папа" — єпископ "служби" католицької православної, він і рабін. В частинах, що мають понад 1,500 салдатів, встановлено посади православного попа і рабіна. У кожній польській частині влаштують різно єврей та погромні буд українцями — православні духівництва і рабіншицькі працюють на користь польській буржуазії.

ЗВІДКІ ПОХОДИТЬ СЛОВО "ГАЗЕТА".

Німеччини проф. Гельмут Вольф у книжці "Вісник до завоєвання поляка".

Походження слова "газета" ще історично гаразд не з'ясовано. Треба гадати, що воно пішло від галльського слова cassetta, а пізніше газета, яке означає маленьку касу, щільно носить при собі, щоб мати змогу читати її чи інші хатні дрібниці.

В дні епохи мали значаю срібну монету, що являла собою в 17-му столітті вартість одного примірника газети на 4 стор. (тодішнього малого формату). Отже, хто купував примірник газети, платив одну газету; хто виходив з дому з одною газетою — в кишені, ми купили собі за неї газету.

На цьому гурті грошової вартості газети перевишло в 19-му столітті.

ВИБОРИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ В ФІНЛЯНДІ.

Недавно відбулися вибори до парламенту в Фінляндії. По останнім обчисленням здобули мандатів: обшаринки і кулаки — 60, соціал-демократи — 59, блок буржуазних партій — 28, шведи — 23, комуністи — 23 і поступові — 7. В порівнянні з попереднім станом обшаринки (сидичі), зискали 8 мандатів і комуністи 3 мандати. Блок буржуазних партій втратив 6 мандатів, поступові 1 мандат, шведи 1 мандат і соціал-демократи 1 мандат.

УКРАЇНА НА ВИСТАВІШ

Нещодавно в Цюріху закрилась міжнародна виставка обшаринкового мистецтва, що мала український відділ. З Цюріху виставка відітдить до прикрасу румунського салда-

Десятий пленум Виконавчого Комітету Комінтерну

(Докінчення)

Вдання Комуністичного Інтернаціоналу мобілізувати всі сили робітничої класи для боротьби за другий спосіб діяльності цього способу в наслідок усієї боротьби.

З часу VI. десятичного конгресу яскраво позначився прискорений темп політичних міжнародної робітничої класи та піднесення революційного робітничого руху. За минулий невеличкий період з часу конгресу ми були учасниками кількох великих виступів та завзятої та широкої боротьби робітничої класи.

Уся ця боротьба виявила характерні риси: поперше, високі бойові настрої робітничої класи, їхній опір, а також і перехід у контр-наступ проти буржуазії та соціал-фашизму; подруге, самостійне керівництво наших секцій діями боєм проти соціал-демократичного професійного апарату, комуністичної партії ставлять єдиним керівником всіх форм боротьби робітничої класи; подруге, міжнародна маса неограниченно ширше втягується в цей рух, своєю активністю та бойовим настроєм ніколи не ставила позаду організаційних реформістських професійних організацій, поперше, боротьба делал ширше, втягуючи в свою орбіту всі нові маси, намагалися об'єднати окремі дрібні рухи в могутній контр-наступ проти потужної сили нискувачів. У процесі цієї боротьби створюються нові форми єдиного фронту робітничої класи на основі класової боротьби, нові бойові організації керівництва виступами робітничої маси. Свідомість, організованість, бойовість, активність, ухвесь час зростають. Мова йде не про "кількість загострень", як змушені під тиском фактів писали імперські примірениці в своїй останній платформі на XII з'їзді імперської компартії, а про велике поліпшення та революційну масу "всєї класової боротьби пролетаріату". Це є дійсність і про це йде мова.

Характер теперішньої боротьби робітничої класи цілком поєднується з процесом розвитку буржуазної держави, з соціал-демократичною, зміною до більш фашизації. Це позначається тим, що теми розбудування кризис капіталізму в тривалий період, гострота цієї кризи зростає ширше, менше місця для реформістської демократичної маневри буржуазії та соціал-демократії. Процес зрощування організації підприєміств, реформістського професійного апарату та со-

ціал-демократії з буржуазною державою пішов через це так далеко, що економічна боротьба робітничої класи при тривалих розмаїх цієї боротьби поєднується чи переростає в боротьбу політичну. Боротьба скеровується проти самого капіталістичного ладу. Буржуазія використовує всі засоби політичної боротьби аж до збройного опору та арештування виступів. У робітничої класи вибирають усі соціально-політичні здобутки. Це знову такі жовта робітничу класу на політизацію своєї боротьби на ширше розгортання її. Це висуває перед робітничою класою та комуністичними партіями політичні масові завдання, як найбільш важливу проблему її методу боротьби та мобілізації робітничої класи. Першотравневий виступ робітничої класи в цьому світі й насамперед бари кари, бої в Берліні були найактивнішим прикладом перестанні економічної боротьби робітничої класи в політичній, що має сутю революційний характер. Таким логічним результатом нинішнього етапу, на боротьба з самопочату набрав характер більше характеру самостійного руху робітничої класи на основі класової боротьби, нові бойові організації керівництва виступами робітничої маси. Свідомість, організованість, бойовість, активність, ухвесь час зростають. Мова йде не про "кількість загострень", як змушені під тиском фактів писали імперські примірениці в своїй останній платформі на XII з'їзді імперської компартії, а про велике поліпшення та революційну масу "всєї класової боротьби пролетаріату". Це є дійсність і про це йде мова.

Характер теперішньої боротьби робітничої класи цілком поєднується з процесом розвитку буржуазної держави, з соціал-демократичною, зміною до більш фашизації. Це позначається тим, що теми розбудування кризис капіталізму в тривалий період, гострота цієї кризи зростає ширше, менше місця для реформістської демократичної маневри буржуазії та соціал-демократії. Процес зрощування організації підприєміств, реформістського професійного апарату та со-

ціал-демократії з буржуазною державою пішов через це так далеко, що економічна боротьба робітничої класи при тривалих розмаїх цієї боротьби поєднується чи переростає в боротьбу політичну. Боротьба скеровується проти самого капіталістичного ладу. Буржуазія використовує всі засоби політичної боротьби аж до збройного опору та арештування виступів. У робітничої класи вибирають усі соціально-політичні здобутки. Це знову такі жовта робітничу класу на політизацію своєї боротьби на ширше розгортання її. Це висуває перед робітничою класою та комуністичними партіями політичні масові завдання, як найбільш важливу проблему її методу боротьби та мобілізації робітничої класи. Першотравневий виступ робітничої класи в цьому світі й насамперед бари кари, бої в Берліні були найактивнішим прикладом перестанні економічної боротьби робітничої класи в політичній, що має сутю революційний характер. Таким логічним результатом нинішнього етапу, на боротьба з самопочату набрав характер більше характеру самостійного руху робітничої класи на основі класової боротьби, нові бойові організації керівництва виступами робітничої маси. Свідомість, організованість, бойовість, активність, ухвесь час зростають. Мова йде не про "кількість загострень", як змушені під тиском фактів писали імперські примірениці в своїй останній платформі на XII з'їзді імперської компартії, а про велике поліпшення та революційну масу "всєї класової боротьби пролетаріату". Це є дійсність і про це йде мова.

Характер теперішньої боротьби робітничої класи цілком поєднується з процесом розвитку буржуазної держави, з соціал-демократичною, зміною до більш фашизації. Це позначається тим, що теми розбудування кризис капіталізму в тривалий період, гострота цієї кризи зростає ширше, менше місця для реформістської демократичної маневри буржуазії та соціал-демократії. Процес зрощування організації підприєміств, реформістського професійного апарату та со-

рух робітничо-селянські маси колючий та напівколючий відповідають новою й самостійною організацією революційно-визвольного руху, на політику оточення СРСР, примушування його капітулювати, на політику капіталістичного переродження СРСР — робітничо-селянські маси Союзу відповідають величезним трудовим піднесенням, прагнучи для соціалістичного перебудування країни, щоб вивести з ґрунту всі паростки й коріння капіталізму.

Нарешті, загинули марні надії буржуазії та соціал-фашизму на занепад Комінтерну, чи видир комуністичної партії від мас робітничої класи. Комінтерн останніми роками вприс, його лави пережили процес дальшої консолідації. Фашизація, соціал-демократичне контр-революційне переродження троцькізму, соціал-демократичне ренегатство правих показують, що класова справедливість проти класи, що поза колючим нема ніякої іншої лави опозиційної капіталізму, сій. Це разом з тим показує, що Комуністичний Інтернаціонал став і стає справді авангардом класи в її боротьбі за знищення капіталізму, за пролетарську диктатуру.

Сформований VI конгресу в боротьбі проти правих небезпек, як головної лави в середній партійній боротьбі, поєднане з однією класовою міжнародною ситуацією, було цілком правильним. Розвиток боротьби пролетаріату показав, що без цього наш партії не впровадилася би з усього завданнями, що без державного курсу на боротьбу проти правих небезпек, без виключення з Комінтерну правих елементів, незалежного подолання примиренства сили міжнародної революції були б дуже далекі від того зміщення, як маємо тепер. Поведінка примірениці у Комінтерні виявила, куди б завела політика примиренства до правих, політика переродження щодо примірениці, коли б її належало керівництвом Комінтерні. Така політика іпоанічне спричинилася б на деякий час до чималого послаблення Комуністичного Інтернаціоналу, розбудування соціал-демократичними елементами, до чималого затримки розвитку і темпа розвитку пролетарської революції. Тільки завдяки твердій лінії VI конгресу, ухваленій з проти правих та примірениці, Комуністичний Інтернаціонал змінив свої лави, ставив на боротьбу робітничої класи, викрив у своїх лавах, підняв розвиток класових боїв, опортуністичні елементи — та цілком,

переходити через розкошини й торські. Але не варто й тим, хто говорить, що вони можуть подорожувати без собак. Собака не тільки тисне ваш вантаж, але вона може врятувати і вас самого. Ми з Ван Донгеном йшли одного разу поперед нарті. Це було неправильно. Один повинен завжди йти позаду. Але, хоч як уже там, ми потрапили на тонкий лід, що ледве прикривав поверхню широкого шийни в кризі в затоці недалеко Вреде. Лід нас не витримав, і ми обидва провалились, і коли б не собаки, які записувались, тягли по нещадній кризі наш нарті, ми неминує загинули б. Тільки схопившись за упряжку, ми вилзили на лід.

Вкрити корою крити ми бігли до цілковитого знесилення, щоб дати продохнути близькі і не застудитися. На своєму шляху ми добре дослідили острови Дублер і Брок, але ніде не йшли групи Мальмгрена. З Брока ми розкошили, що починається пересування льодів. Розкошили ширше, і треба було поспішати, щоб дістатися Фойна. Льодовик налягав одна на одну, ми мали проходити важку путь.

Мій супутник Ван Донген. "Я наважился йти вперед, хоч що будь, але мені не хотілося ставити під небезпеку молодого Ван Донгена. Однак він вичути не хотів про те, щоб йти до берегу Норд-Остлянда і че-

кати мене там. Хоч що будь, він хотів і собі йти зо мною. Я з великою приємністю згадую цього мого товариша. Молодий, смуглий, забелий, як справжній спартанець, Ван Донген справжній лижник. Він не професіонал, він службовець Гольмдського вугільного товариства в Арвсдбей і пішов зо мною добровільно. Але такого добровільця я ніколи не променяв би на професіонала. Ми вдвох пішли до Фойну. Раз-ураз наша лави проваливались у великих проталинах. Собаки вгузували в талому снігу. Полярна весна вступала в свої права, і вода знизу, вода згорі, вода з усіх боків почала перемагати лід. На одну мить я завагався, чи не вернутися на до землі. Але це була тільки одна мить, про яку Ван Донген навіть не знав.

Три тижні нашої подорожі в надзвичайно важких обставинах відбулися на нашій упряжці. Майже одночасно 5 собак із 9 здрали під виснаженням у нас нічим, було їх тодувати. Ми використали здохлих собак, щоб підтримати сили рибій. Але не думайте, що під цією рештою я розумію тільки четвероногих. Себе "решти" були і ми з Ван Донгеном. Тільки для собак м'яса не треба було варити, а ми вдали, що підмажуємо його на невеликому полум'яні з кількох краплин спирту.

(Далі буде.)

СВІТОВА ПАПЕРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ.

(За відомостями закордонних фахових журналів.)

Секретар газетного бюро, Кендог, про потреби в папері в Злучених Державах подає відомості, звідки видно, що зуміток газетного паперу 1928 року перевищує цей зуміток у 1858 році в 14 разів. Статистичні дані показують, що потреба в газетному папері 1926 року становила три мільярди кілограм, або 26 кілограм на душу. Року 1927 консумія паперу газетного в Німеччині виросла на душу 5 кілограм. Найбільше споживала провінція Бранденбург — 19 кілограм на душу, а найменше Ольденбург — 2,8 кілограм на душу. Коли обрахувати геть увесь зуміток паперу, то в Злучених Державах припадає на душу мало не 100 кілограм. Серед європейських держав перед у споживанні паперу веде Англія.

Варто підкреслити, що тепер, коли модерне людство орудує численними винаходами, стара й випробувана паперова сировина, хоч і інші менше вживають, усе таки не зовсім поступилася перед новою сировиною. Правда, торк Америка зробила спробу продукувати папір з шпінникових бадилля. Але спроби ці не дали задовільних наслідків. Керівник "Newsprint Service Bureau" у № 11 часопису "Paper Zeitung" за цей рік повідомляє, що вприс цього паперу надіслали були до відомих американських лабораторій. Звідомлення їхні показують, що 16-го грудня 1928 року Ларкувана "Danville Zeitung" на папері, що мав 60-70% шпінникових бадилля. Зразок книжкового паперу має тільки 30% цих бадилля. На підставі цього досліду зробили висновок, що надалі не варто рекламувати цих паперових виробів. Проте одна американська фірма випустила у світ книжку з написом: "Це перша книжка, надрукована на папері з шпінникових бадилля". Але дослідна станція в Вашингтоні категорично твердить, що ця книжка містить у собі тільки 20% запаленого паперу. На відстав цього американські фахові журнали пишуть: "Тепер лишається одне збудувати досвідну фабрику, де пошепю снід продукувати 10 тон паперу, додаючи до нього шпінникові бадилля, бо їх, здається, можна вживати, як додатки до паперу, але самостійно паперовою сировиною вони стати не можуть". Книжка-каміон часопис робить висновок, що з приводу цього підприємства більше злиди шуму й галасу, ніж воно заслуговує.

Отож і надалі основна сировина — це дерево й ганчірки з ганчірок виробляють найліпші сорти паперу, а з дерева — папір газетний і пакувальний. Отож, головна сировина — де-

шого паперу. Від 1921 до 1927 року продукція газетного паперу в Канаді зростає майже втричі. Вкладення у канадське паперове виробництво капітал від 1900 до 1925 року збільшились з 19.1 мільйонів до 460.1 мільйонів доларів, а вартість продукції за цей час з 8.000.000 доларів підвищилась до 193.000.000 доларів. Англія, хоч і імпортує велику кількість газетного паперу, але має власну прекрасно устатковану паперову промисловість. Французька паперова промисловість відстає від англійської. Року 1927 геть усе німецьке паперове виробництво становило 2 мільйони тонн, вартість 900 мільйонів марок. Іспанська паперова промисловість вприс зростає, але вартість її продукції в Еспанії, але через старість устаткування і високі кошти виробництва вона не може витримати конкуренції на світовому ринку. Більше від 1927, Іспанська преса імпортує на свій потреби папір з кордоном, бо він набагато дешевший від іспанського. Про паперове виробництво в Австрії, Угорщині й Чехословаччині статистичні дані за минулий рік зазначують, що в там помітні деякі досягнення. В Польщі останніми роками паперова продукція подвоїлася, але задовольнити потреби внутрішнього ринку вона не в силі. Бельгійське паперове виробництво пошю недавно перестигло японське виробництво. Китайська паперова промисловість обіймає 20 підприємств. Але модерне устаткування запроваджено там, аж останніми роками. В Японії ітуть паперових заводів, продукують 80% усіх паперових виробів.

Року 1927 паперова промисловість у всіх країнах опри Радянського Союзу зуміла 75 мільйонів сажнів (сажень дров — значно більше як корт) з тогочасного на Німеччину припадає 8 мільйонів. Але Німеччина мусить понад 55% потрібного паперової промисловості держава довозити з кордоном, головню з Радянського Союзу й Чехословаччини.

Статистика показує, що шведська паперова промисловість під впливом сильної конкуренції з боку Норвегії мусила ціну на газетний папір знизити, хоч уже в перших чотирох місяцях 1927 року випирдала була майже 80% усієї ринної продукції. Що торкається норвезької промисловості, то хоч вона мусить поступитися перед шведською і коритися їй, проте у світовій паперовій продукції вона посідає доволі визначне місце. Серед споживачів норвезького паперу на першому місці стоять Англія.

Але найбільшу кількість паперу експортує Канада. Ця країна, рясною тустими працесами й водозборами, останнім часом несподівано хутко розвиває свою паперову промисловість. До буйного розвитку цієї галузі промисловості спричиняється і сусідство прерічного ринку збуту для паперової продукції. Ми маємо на оці Злучених Держави, що хоч мають свою досить розвинену паперову продукцію, проте змушені імпортувати папір. З останні 10 років Злучених Держави імпортували щороку понад 90% канадського газетного паперу.

Канада, приклавши по скінченні імперіалістичної війни в паперовій промисловості наймодерніші технічні поліпшення й удосконалення, продукуює переважно папір газетний, Торк в продукції вносила три мільйони тонн, себто мало не повніну світову продукцію газет-

ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

Українська Робітничо-Фармерська Видавнича Спілка отримала від King'spaski U.S.P.P. шість диями творів письменниці Лесі Українки. Твори ці містяться в 6-ох томах на гарному папері, писані товстим, чітким друком. Кожен том є окремих і коштує \$1.00. Всі шість томів можна дістати за \$6.00.

Побажанам є, щоб наші членкині жінки діали познайомилися з творами Лесі Українки й замовили для своїх бібліотек. Замовляйте негайно, щоб не застали усі твори в нашій книгарні. Пишіть на адресу:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE

550 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий лінійно фармерський український часопис в Канаді, що боронить їнтереси селянської промисловості. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 50 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал в українській мові для української промисловості, виходить раз на місяць. Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали пославте або на ім'я кожного часопису окрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження)

Цього разу мій супутником був голландець Ван Донген і датчанин Вормінг. "Браганці" довезла нас до протоки Беведай-Зунд. Далі на схід крига стояла неперервною перепонною. Полярна весна сплинула. 18 верня ми зійшли на берег Беведай-Зунда, малиши з собою харчів на чотири дні. Знаряддя наше складалось з ланк, рюкзаків і спальних мішків. У нас було 9 собак з одною нартою. Наш шлях лежав на північний схід. Другого дня, коли ми наближались до Кап Платен, Вормінг почув себе не зовсім добре. Його очі не витримали слухового полярного сонця, і він вахворів на курячу слухоту. Далі йти Вормінг не міг. Повертався з ним на "Браганці" ми теж не могли, у нас не було часу бо-ж там блукали в кризі люди, безпорадні, мов діти. На Кап Платен ми залишили Вормінга, постачивши йому харчів на дорогу до "Браганці". Пому треба

Обіздка мандолінової оркестри в північній Манітобі

В суботу, 20. липня, друга група мандолінової оркестри відділу ТУРФДім у Вінніпегу, виїхала в подорож до північної Манітоби, щоб дати між фермерами ряд концертів. Перший раз в історії північної Манітоби мали фермери нагоду послухати наших концертів. Патрістичні молодіжні товаришки виїхали з своїм директором, тов. Патеком, в дорогу, щоб поділитися красою рідної і чужої землі з мешканцями північної Манітоби.

В годині 5.30 на станиці стійки у Вінніпегу з'їхався родич і товариш, щоб супроводити молодих товаришок.

Потім рушили, а молоді товаришки передають з цього привітання своїм родичам і товаришам махачкою рукою.

Хотий зорога з Вінніпегу до Арборі не дуже далека, то родичи заохотили своїх дітей в подорож, бо як казав привітання: "В кого є хліб в торбі, той може сидіти хоч би й на горбі". Управління з лондон. Товаришкі лігу турнувальні і відзначили кілька пісень. Можна було зауважити, як цікаво слухували мешканці з місцевої молодіжних товаришок.

Вітний кондуктор проголосив станцію Арборі. Всі товаришки зійшли до купи, щоб разом висісти і одні другим поможти висісти пакунки і інструменти.

ШИРА СТІЧКА НА СТАЦІЇ В АРБОРІ.

Точно в годині 8.30 прибув потяг на станцію в Арборі. Турток товаришів і товаришок, старших і молодших, очікували нас на станції. Як лише поїзд зупинився на платформі, молодіжні товаришки мандолінистичні, то молодіжні товаришки і товаришки місцевої Арборі обійшли їх квітами. Це викликало велике пражання не тільки на наших молодіжних товаришок, але й на посторонню публіку, яка була в той час на станції.

Зі станції пішли всі разом до Робітничо-Фармерського Дому. Дівчата одягали в цьому свої рюкзак і інструменти і звідси молодіжні товаришки розійшлися, щоб одіти це, хоч малюнок місцевого.

Молодих товаришок цікавлює найбільше запитання: чи дійсно доповідає Робітничо-Фармерський Дом? Вони думали, що все те дерево належить до Робітничо-Фармерського Дому. Але всім довідалися, що воно належить до компанії. Оті величезні стовпи під обертанням дерева, з котрого він робиться, напір, перший чи

роз молодіжні рідні фермерських і робітничих дітей. Вони вярбували та покладали їх за м'якшину платню. А коли оглянулися, що їх цікавило, з'явилася знову у Робітничому Домі, де вже місцеві товаришки приготували для нас всіх смачну переміну.

ТОВАРИСЬКА ВЕЧЕРА СПОЛУЧЕНА З ЗАБАВОЮ.

За довгим столом на гострому смачному переміну, які студія всі товаришки, директори, тов. Патеко, і доглядали товаришок мандолінистично.

По скінченні переміну всі молоді забавлялися до пізньої ночі. Їхній забави призначали не тільки члени нашої організації та наші симпатичні, але й ті, що часом і навідаються на нашу організацію. Все було в повній арборській товаришці забави всіх на спочинку, бо слідуючого дня всі мають їхати в дальню дорогу. Всім товаришкам наказано, щоб на слідуючий день, себто в неділю, в 11. годині рано, виїхали до Робітничого Дому, бо за оркестрою мали прийти агенти товаришів з Морвіна, Збарак і Брод Веллі.

НА ПІКНИКУ В ЗБАРЯЖ, МАН.

Точно в 11. годині рано, їхав до Збарак і Брод Веллі, що би забрати мандолінистичні і їх привітання до Збарак, де мали відбутися пікнік.

В 1. годині по полудні ми вже в Збарак, на позиві тов. Якимова, де мали відбутися пікнік. Хот з Арборі до Збарак, як 22 миля історично така, як по містах, бо мандолінистичні не дуже то в годині дорозької дороги, то ми їхали швидко.

Всі поїхали з авто, що належали інструменти до хати тов. Якимова, а нас всіх забравли товаришки на обід. По обіді дійшли до місто Збарак і тут переїхали в село разом з місцевими товаришками і товаришками місцевої Арборі. За кілька годин ми так з нами зійшли, причому ми були знайоми з ними довгі роки.

В 5. годині ввечері тов. Патеко, директор оркестри, привітав товаришкам забрати інструменти і зграти кілька пісень. Мандолінистичні з великою охотою виконали романс, три гонти і в короткому часі всі, хто тільки був присутній на пікніку, з'явилися, щоб послухати пісні Гуманки.

Така Кобзей дорозько до Збарак привітання хто з молодіжних товаришок, хто їх привітав в дорогу і в їхній пісній. По повночній прийшли публіка гучними оплесками.

ДРУГА ГРУПА МАНДОЛІНОВОЇ ОРКЕСТРИ ВІННІПЕГСЬКОГО ВІДДІЛУ ТУРФДІМ ІЗ СВОЇМ ДИРЕКТОРОМ ТОВ. В. ПАТЕКОМ, ЯКА НЕДАВНО ВІДБУЛА УСПІШНУ КОНЦЕРТОВУ ОБІЗДКУ МІЖ ФЕРМЕРАМИ ПІВНІЧНОЇ МАНІТОБИ.

Оркестра згратила "Інтернаціонал" і ще два інші твори, які дівчата виступали з великим зацікавленням і нагородили оркестру гучними довготривалими оплесками.

Однією з них Кобзей забрала слово, подякувала присутнім за щиро прийняття мандолінової оркестри і висловила їх привітання на перший концерт, який відбувся в Збарак ввечері в Українському Робітничо-Фармерському Домі в Морвіна.

По цих привітаннях дівчата знову з'явилися для них тов. Якимів.

На другий день мандолінистичні з місцевими товаришками пішли забрати зброю.

КОНЦЕРТ В МОРВИНА.

В 7. годині ввечері всі товаришки були вже в Фармерському Домі. Все пішло пори, ми з'явилися, щоб зграти на концерті, але місцеві товаришки запровадили нас, що фермери приходять пізно. Наша програма була дуже цікава, що треба було скоротити.

Однією з них тов. Барановська як привітала дівчата, бо ввечері прибуло багато фермерів.

Увечері в 10. годині всі товаришки хотіли вийти до Збарак і сказати привітання, що зграти кілька пісень, який виїхав до Збарак друга група мандолінової оркестри відділу ТУРФДім у Вінніпегу. Виїхавши, присутніх, щоб зграти кілька пісень, який виїхав до Збарак друга група мандолінової оркестри відділу ТУРФДім у Вінніпегу.

Молодечка така Кобзейська, оголошуючи програму, збрала слово і попросила присутніх, що мандолінистичні ще молоді, але вже тепер з'являються, що їх чекає в майбутньому і тому вони цікавляться організацією, бо знають, що цілях до шкільних працівників має з під капіталістичного світу, який тільки через організацію. І тому ми старасмо ввечері борючись проти капіталізму, та дитиняти до тієї боротьби всіх організованих, як старших так і молодших.

Дальші товаришів програми товаришів фермерів схвально з великим зацікавленням. Дуже цікаво було слухати про союзу тов. А. Мінца, який привітанням знову став Кобзей і ставали присутнім знову товаришів, що під час цього учасні. Зокрема знову, вона там товаришів і товаришам, які дали оркестрі таке щиро прийняття і не жалували в часі в трудні хвилини оркестру на 22 миля і то без ніякого винагородження. Цього привітання, мандолінистичні товаришки не забували прохати гучними оплесками.

По скінченні концерту тов. Киринчук, голова відділу ТУРФДім в Морвіна, сказав товаришам хотіли вийти до Збарак і привітати своїх друзів Секції Мозолі в Морвіна.

В подальшій програмі знову Кобзей забрала слово і привітала присутніх, хто згравли та ще на обід з молодіжних оркестри і всі дівчата декілька перед молодіжними в теперішній час. Вийшла фермерів, щоб організувалися

та співними силами старасмо дати своїм дітям краще виховання. Вона випала фермерів, щоб думалися з робітниками і борючись швидко за краще життя. Згадала про те, як капіталісти лагодять до нової війни і на випадок війни всі працюють повинні об'єднатися і захищати на горючих війну.

Не менше цікаво була і друга половина програми. Знову буря оплески за кожну тютюновою, а також "Гуманка", який виконали товаришки Біліста, Волк, Лобан і Пинчук і гучна збрала слово, мусили повторити другий раз.

На закінчення програми виступила знову тов. Кобзей і ставали присутнім знову товаришів, що під час цього учасні. Зокрема знову, вона там товаришів і товаришам, які дали оркестрі таке щиро прийняття і не жалували в часі в трудні хвилини оркестру на 22 миля і то без ніякого винагородження. Цього привітання, мандолінистичні товаришки не забували прохати гучними оплесками.

По скінченні концерту тов. Киринчук, голова відділу ТУРФДім в Морвіна, сказав товаришам хотіли вийти до Збарак і привітати своїх друзів Секції Мозолі в Морвіна.

В подальшій програмі знову Кобзей забрала слово і привітала присутніх, хто згравли та ще на обід з молодіжних оркестри і всі дівчата декілька перед молодіжними в теперішній час. Вийшла фермерів, щоб організувалися

ширше значення робітничо-фермерської організації та ставати тим фермерам і фермеркам, що не належать ще до наших організації і деякі накідаються на нас, щоб вони переконались самі, як працює і чого хочуть наша організація. Вона ввечері, щоб ставали в ролі організованих і разом з нами добивалися кращого життя для себе самих і своїх дітей.

Концерт закінчився в другій годині рано, але на нічному не видно було зтоми. Мандолінистичні вже третю ніч майже не спали, та помімо того розмовляли ще з присутніми і висловлювали свою вдячність за щиро зацікавленням концертом. Нас привітали дуже те, що товаришів і товаришок, які так тяжко працюють від раня до ночі, сиділи до такої пізньої години і не хотіли розходитися. Вони говорили, що снували б до перту до самого ранку, бо це перший раз в житті, коли вони нагоду щось побачили поміти. Не лише члени і членишні були вдоволені нашим концертом, але й ті, котрі ще ніколи не були в Фармерському Домі. Вони зацікавилися і прийняли послухати концерту і були вдоволені, бо це щось нове для них.

Була вже близько третя година рано, а в селі Фармерському Домі з'явилися агенти члени присутніх, якім жадно було так скоро розходитися з молодіжними товаришками.

Рішено, щоб всі мандолінистичні поїхали разом в Фармерський Дом. Товаришки фермерів надали піддушок, перші а також злом і об'єднання, так, що дівчата аж сходили з радості, бо всі вони будуть спати разом. І всі вони ми самі, але і товаришів фермерів не бачили нас самих, а пожурили з нами, а це товаришів. Довіти, Острижнюк, Вірнар і його сестри. Вони наслідки нам сім'я старію поагостували та похвалили нас, як малих дітей, а самі спали на стіні, на першій доліній.

Так вміють приймати організовані фермерів організованих робітників і їхніх дітей. Прямують, як своїх рідних і старіших, щоб ім було вигідно самим про себе не дбають. Вони пишались, що молоді розвивали їх своїм місцевим, та розвивали боїли на короткій час незалежну сферу будівництва.

В шостій годині рано вже всі на водах. З'явилися і йшли до рідних умовностей. Опісля товаришів Номерельська і Мінца, граючи на скрипці, з мандолінистичні гучно згратили "Катерину", щоб товаришів привітати, бо можливо, що і вони будуть учини такий. Потім

виконували фізичні вправи під проводом тов. Мінца, с'являть пісні, які не співали на концерті, а товаришів, які з нами з'явилися, привітаються і разом з нами товаришів. Забути на хвилину, що вони грають один день праці. Вони до праці є багато, а такій день, це перший того роду від того часу, як вони осіли в цій північній Каліфорнії. Мандолінистичні, які не тапцюють, члени стіну галереї Секції Мозолі, що була одним з найкращих стіналей, яку з мала коштував нагоду бачити і читати. Тут опісля з'явилися фермерські жінки і поагостували, як треба борючись, щоб здобути краще життя. Хотий тут відійти ще молоді, але товаришів і товаришок старасмо поагостувати праці як найкраще.

Паренті сніданок, а потім знову з'явилися, немов тут відбувається другий концерт. В 10. годині рано прийшли до нас троє товаришів, щоб побачити нас до Гаск, бо там мали відбутися ввечері концерт.

Прощасмося з місцевими товаришами і товаришками. В цих словах, дуже розходиться, вони дуже щирі, такі рідні. Стислають нам гарне рукою і бажають якнайкращих успіхів. Переходили 9 миль до Гаск, де товаришів не прийшли їхати поїздом, до всі рідні, всі, бо це ім вперше доведеться їхати. Знову сніп і соння, а декотрі мучили горішки, бо забрало місяць на першій і поїхали фермерами.

В ГАСК.

Не спучив ми, як прийшли до Гаск. Там відряд поїздом ішли нас на привітання місцеві. Вих на рано вийшли, як дорозькі гості.

Ввечері концерт в Фармерському Домі. Успіху не очікуємо, бо вийшли до, а крім того сказав нам, що його ввечері мали відбутися концерт в трьох містах цієї околиці. Одні жодні почали концерт, то с'явля була амплошена. Публіка захопилася гарним співом та мандолінистичними дітями. І знову гучні оплески за кожну тютюновою. І знову фермерів товаришів, що це перший раз в житті мандолінистичні нагоду послухати музики і співу робітничих дітей.

Потім розійшлися товаришів, як би то ім на зміну поагостували, щоб їх с'явля могли дати ще члени, бо поміти в них вже є і деякі діти вже навіть виступали з концертами. Не закінчили учинити, іди не жалкуємо свого часу, щоб молоді члени начили.

(Кінці буде.)

С. ГОПНЕР

ПІД ПРАПОРОМ СВІТОВОЇ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Продовження.)

Цю оцінку цілком потвердив увесь перебіг світової війни, революція, що народилася в огні цієї війни, величезна перемога першого етапу пролетарської революції, в особі переможної диктатури пролетариату в СРСР, революційні виходи в низці інших країн і повсюдне глибока криза світового господарства.

Нема нічого дивного, що міжнародні опортунізм, який зустрів перші могутні грози революції із страхом і ненавистю, з ретельністю, вартою кращого вжитку, взявся разом з буржуазією рятувати капіталізм, а потім став активним борцем за капіталістичну стабілізацію, відмовився серйозно й надовго, врішувати все, назавжди, від революційної перспективи.

Всі зусилля соціал-демократичних теоретиків скеровуються на те, щоб "довести", що нова етапи імперіалізму не визначає загинелі капіталістичної системи, що ця нова стадія веде до загострення, а до пом'якшення протинствства капіталізму.

Перше питання, що його порушували Кавтський і Гільфердинг—це питання про те, чи не можна імперіалізму в його новій стадії уникнути воєнних метод розширення місцевих пролетарств. Кавтський ще до початку війни порухувався це питанням.

Знаменна річ, що народилася ця теорія не в голові соціалістів, а в голові провідної американської імперіалізму, президента Злущених "Держав, відомого Вудро Вільсона. Але він на початку війни висунув думку про організацію такого міжнародного центру, який на засадах певних принципів (Вільсон їх виклав у своїх знаменитих "14-ти пунктах") розвивував би всі конфлікти, що виникають поміж державами мирним шляхом. В розпаді світової воєнної воєнки ці "догодні" речі президента тієї капіталістичної країни, що на крові мільйонів навчила собі, буквально, золоті гори, могло виглядати тільки як найбрутальніше глузування. Це не завадило буржуазії, і насперек буржуазії Лінтанти, захоплено відкидалися про "14 пунктів" Вільсона і опіслявати їх автор, як величеського гоня. Щоб пак! Адже з цими Вільсоновими пунктами на вустах ще легше було, зазиваючи Європу кровю робітників і селян, звальювати всю вину за різанину на "місячний митаризм". Не дивно, також, що французькі соціал-патріоти з таким самим захопленням зустріли ці Вільсонові пункти.

Коли в Берні після скінчення війни з'явився "відновлений" ЦІ Інтернаціонал і на пропозицію одного делегата присутні висунули пам'ять Жбреса, знайомилися соціал-п'юкай, що запропонував посылати привітальну телеграму "інший великий людині" Вільсонові, не посоромившись

поставити поруч з іменем улюбленого провідника д'явильних робітників Жбреса, ім'я керівника американського імперіалізму.

Для соціал-патріотів, однак, було природніше, після їх отвертій зради, схизматися перед автором "14-ти пунктів", бо єдиний папистський гонимий стотью програми всіх захисників війни. Інша справа Кавтський і Гільфердинг, що соціал-патріотами не були, що мають себе за марксистів.

Р. Гільфердинг прямо бере вола за роги і пише: "Чи означає справді капіталізм вину так, що тільки в разі повної його перемоги мир було-б забезпечено? Чи не можна створити нові політичні форми світової організації, що обмежують самотійність поодиноких держав в інтересах понад державної організації? Чи немає тут для еволюційного розвитку значно більшого простору, ніж думали до них? Тоді постає питання про інтернаціоналізм, не просто як про світогляд, ще менше, як про реакцію супроти націоналізму, а як практичне політичне завдання".

Іншими словами, Гільфердинг цілком вступив основином положенням марксистів, не маючи вину за немидичного попутника капіталізму. Він вважає, що й без повалення капіталізму, при збереженні його панування, можна уникнути війни, він думає, що, коли буде знайдено "нові політичні форми світової організації, що охороняла-б ввечір, соціалісти мусять здійснювати свій інтернаціоналізм не в формі боротьби з націоналізмом, а в формі "практично-

політичного завдання".

Як-ж це нова світова організація? П'єррані від Гільфердинга придумали сама буржуазія в особі Вільсона. Це "Ліга Націй" — Коши Гільфердинг 1926 року шукав ішої форми організації, то чи не йому він це робив, що в Лігу Націй Німеччину раніше не пускали, а коли прийняли, то стали не так трактувати, як того хотілося своєчасному міністрові фінансів Німеччини — соціал-демократові Гільфердингові?

По суті-ж, звичайно, немає ніякої різниці поміж тим, що пропонує Гільфердинг, і тим, що здійснила буржуазія в формі Ліги Націй. Історія всіх капіталістичних воєн, особливо історія останньої війни, показала, що ніякі міжнародні угоди не гарантують від війни. Ці угоди тільки оформлюють справжнє співвідношення сил поміж країнами, а це співвідношення визначається фактично питомою вагою кожної країни, а не будь-якими моральними міркуваннями. В капіталістичній батьківщині, де скрізь, внаслідок боротьби вириснується сила, не може бути ніякої рівності, зособна рівності нації та країн.

Тепер с'явля папистських стюпія соціал-демократи, на захист Гільфердингової теорії про можливість уникнути війни вже при капіталізмі, висувайть той довід, що за останні роки став помітний ширший, ніж раніше розвиток різного роду об'єднань, що можуть допомогти розв'язувати труднощі мирним шляхом.

(Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФЕРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНИ

ви завжди дістанете найкращі і найновіші книжки: оповідання, повісті, романи, наукові, економічні, соціальні і ин.

У НАС Є:

- Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драмгуртків;
- Найновіші журнали з Радянської України;
- Рідні ноты для хорів і сольсопів;
- Рідні музичні інструменти;
- Перуки, малювальні, все потрібне для драмгуртків;
- Грамофонні рекорди в грамофоні.

Разом в книгарню містяться ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всілякі поради, виконує рідні припорушення, переказує гроші до старого краю, вибірає афішевіти, продає шифарти.

Обслуга ТОЧНА І ДЕШЕВА. Можете самі переконатися.

Пишіть на адресу:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
або
INFORMATION & FINANCIAL BUREAU

550 Belkirk Ave., Winnipeg.

